

PORTRÆT: KIRSTEN LEHRMANN MADSEN – NATUR OG PLANTER SOM EVIG INSPIRATION

Udgivet på Kulturkanalen 2020

Vi har været på besøg hos en plantetegner, hvor naturvidenskab og kunst bliver forbundet på fineste vis. Når man besøger værkstedet i Roskilde, er det som at træde direkte ind i foråret. Overalt er der malerier, tegninger og plakater med planter og blomster som motiv. Et garvet øje kan genkende de fleste af planterne fra den danske flora. De er gengivet naturalistisk, og på flere af malerierne er der skrevet tekst, som fortæller om plantens opbygning og levesteder.

Således kommer botanikeren ind i billedet, og værket bliver mere end blot et dekorativt maleri.

Kunstneren bag værkerne er Kirsten Lehrmann Madsen, som er uddannet biolog og botanisk tegner fra Københavns universitet. To fagligheder som hun har valgt at koble sammen, og således skabe et bindeled imellem biologien og kunsten. Allerede på biologistudiet fandt hun interesse for et kursus i plantetegning med kunstmaleren, Bent Johnsen, som underviser. Han er især kendt for sine nøjagtige undervisningstavler og illustrationer af planters opbygning.

I flere år var Kirsten tilknyttet Botanisk Have i København, hvor hun tegnede til gartnerens og forskernes arbejde. Det kunne være informationsmateriale til videnskabelige artikler eller pædagogiske tavler med detaljer af tropiske planter, kaktusser, orkideer eller svampe.

"I Botanisk Have kunne jeg gå rundt i haven sammen med gartnerne og opdage en utrolig skønhed og særegne planter og livsformer, og følge med i, hvornår de blomstrede. Og jeg fik lov til at tage planterne med ind til tegnebordet for at male dem direkte" fortæller Kirsten.

Efterfølgende etablerede hun den meget populære butik i Botanisk have som solgte potter, plantefrø og ikke mindst plakater og postkort. Kirsten designede og malede selv plakater og postkort med motiver fra Botanisk Have til butikken. Efterfølgende har hun udstillet flere steder, bl.a. på Sorø Museum, Paradehuset på Gissselfeld, Haveselskabets Have på Frederiksberg, Friluftsrådet og Bosjö Kloster i Sverige, samt lavet forskellige illustrationer til naturplejeprojekter og tidskrifter. Hun fortæller, hvordan hun aldrig kan gå en tur i naturen uden at ende med at have noget i hånden – noget tang fra stranden, et specielt smukt blad eller en lille plante fra grøftekanten. Altid

kan hun finde noget som er værd at tage med hjem til tegnebordet. I hendes hjem står der ligeledes pottedplanter og små buketter overalt: i vindueskarme, i gamle syltetøjsglas og i haven.

Kirsten tager en mappe frem, og viser os nogle originaler til de store plakater sammen med andre farvemættede og utroligt detaljerede akvareller af eksotiske planter – her er en lup næsten nødvendig for at se detaljerne.

Hun viser også forskellige naturfoldere som hun har illustreret med botaniske tegninger, bl.a. en guide til forårsblomsterne i Boserup Skov, en folder som hun vandt en turistpris for.

"I videnskabelige bøger har man altid brugt tegnede illustrationer. Her kan man tydeligt gengive karakteristiske ting på en plante; opbygning af stængler, bladform og behåring. På et fotografi kan man ikke stille skarpt på alle elementer samtidig, det kan man på en farvelagt illustration. Jeg maler altid efter levende planter, det er meget bedre frem for at male efter fotografier eller tørrede planter. Tidligere måtte opdagelsesrejsende have en tegner med på rejsen. Hvis man maler efter herbarier, er det næsten umuligt at gøre planten levende igen", fortæller Kirsten.

I starten malede hun primært med akvarel på papir (fordi det egner sig bedre til detaljerede illustrationer), men gik siden over til at skabe større malerier. Her udviklede hun et andet udtryk, hvor det historiske blev koblet med biologien;

"På studiet havde jeg en vejleder H. Tybjerg, som var meget engageret i botanikken på Christian d.4's tid. Han viste mig gamle bøger fra den tid, bl.a. Den første Flora Danica, som blev lavet med træsnit af de nordiske planter. Dem har jeg haft i tankerne i mange år og er inspireret af."

Vi spørger ind til, om der altid har været den samme interesse for blomster og plantemotiver, som der er nu, hvor flere museer har valgt at sætte fokus på botaniske værker, og malerier med blomster i det hele taget samt, ikke mindst, i samtidskunsten, hvor natur og naturvidenskab er et af de hotteste temaer.

“Jeg har faktisk altid følt, at der er en stor interesse for plantemotiver. Folk fortæller mig igen og igen hvor glade de bliver af at vågne op til et maleri med blomster på. De siger at de bliver i godt humør, og at det vækker gode minder. I øvrigt ser man blomstermotiver overalt. På tapeter, tøj, gardiner og malerier til alle tider. Det er vel netop, fordi det har en positiv og livgivende effekt.”

Det har til alle tider været interessant for mennesket at skildre naturen, både videnskabeligt og i kunsten. Enten i naturfaglige illustrationer eller i kunstens motiver hvor blomster indgår i stilleben eller i hjemlige interiør eller havemotiver. Men i Kirstens billeder fremstår planterne selvstændige, uden menneskets påvirkning. Der er ingen potteskjulere, vaser eller vindueskarme. Planterne får lov til at leve frit i malerierne, som om de er taget ud af deres oprindelige levested, som f.eks. i en grøftkant. Og ellers kobler hun det historiske med botanikken, så planterne bliver sat ind i en kontekst der rækker udover vores egen tidsalder.

Læs mere om Kirstens L. Madsens motiver på www.kirstenlm.dk eller besøg hendes værksted i Roskilde.